

แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๗
อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น
จังหวัดอุบลราชธานี

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๕ ประเด็นที่ ๕
ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ รอบที่ ๑

คำนำ

สำนักงานเกษตรอำเภอกุฉีชัยบุรี ได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี 2566-2570 ขึ้น โดยข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ประกอบด้วยข้อมูลสภาพทั่วไปของอำเภอกุฉีชัยบุรี สถิติข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตร และทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้ มีองค์กรต่าง ๆ ทั้งส่วนราชการและเอกชน ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้านทุกหมู่บ้าน ผู้แทนองค์กรเกษตรกร ประชาชนชาวบ้าน เกษตรกรต้นแบบ ร่วมกันรวบรวมข้อมูลอำนวยความสะดวกในการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์และเป็นจริง จึงทำให้แผนพัฒนาการเกษตรในครั้งนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี สำนักงานเกษตรอำเภอกุฉีชัยบุรี หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นข้อมูลที่หน่วยงานและผู้สนใจสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการบูรณาการแผนเพื่อพัฒนาการเกษตรในพื้นที่อำเภอกุฉีชัยบุรีต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอกุฉีชัยบุรี

18 มกราคม 2567

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอภูซำปูน

1. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ 1
 - 1.1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ 1
 - 1.2 ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา 31
2. การจัดทำ TOWS Matrix 33

บรรณานุกรม 35

ภาคผนวก

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	1
2 แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	2
3 แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	2
4 แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	3
5 แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	3
6 แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	4
7 แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรกรอำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	4
8 แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านอำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	5
9 ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอภูซำบั้งจังหวัดอุบลราชธานี	8
10 แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าว หมู่ 1 ตำบลซำบั้ง และหมู่ 2 ตำบลโนนสว่าง	10
11 แสดงพื้นที่ปลูกข้าวในเขตความเหมาะสมและไม่เหมาะสมปลูกข้าว อำเภอภูซำบั้ง	15
12 แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	16
13 แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี 2566 อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	17
14 ข้อมูลจัดรับซื้อข้าว/โรงสี ปี 2566/67	18
15 แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	19
16 แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง (Zoning)	20
17 แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (Land Use)	21
18 แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ในเขตความเหมาะสมสำหรับมันสำปะหลัง	22
19 แสดงปริมาณการปลูกมันสำปะหลัง อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	22
20 แสดงต้นทุนการผลิต มันสำปะหลัง อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	24
21 แสดงข้อมูลจัดรับซื้อมันสำปะหลัง/โรงงาน ปี 2566/2567	24
22 แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	25
23 แสดงพื้นที่ความเหมาะสม (Zoning) สำหรับปลูกยางพารา	26
24 แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	27
25 แสดงต้นทุนการผลิตยางพาราต่อไร่ ปี 2566 อำเภอภูซำบั้ง จังหวัดอุบลราชธานี	29
26 แสดงข้อมูลจัดรับซื้อยางพารา ปี 2566	29
27 ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาและแนวทางการแก้ไข	31
28 การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อมอำเภอภูซำบั้ง	33

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 แผนที่แสดงการทรัพยากรดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น	11
2 แผนที่แสดงการทรัพยากรน้ำใต้ดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น	11
3 แผนที่แสดงการทรัพยากรน้ำผิวดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น	12
4 แผนที่แสดงแหล่งน้ำ อำเภอกุดข้าวปุ้น	12
5 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอกุดข้าวปุ้น	14
6 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินปลูกข้าว อำเภอกุดข้าวปุ้น	15
7 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	17
8 แผนที่แสดงจุดรับซื้อสินค้าเกษตรที่สำคัญ อำเภอกุดข้าวปุ้น	19
9 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอกุดข้าวปุ้น	20
10 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภอกุดข้าวปุ้น	21
11 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลังในอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	23
12 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา อำเภอกุดข้าวปุ้น	26
13 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับปลูกยางพารา อำเภอกุดข้าวปุ้น	27
14 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพาราในอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	28

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

1 ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

1.1 เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

1) เกษตรกร

(1) ครัวเรือนเกษตรกร

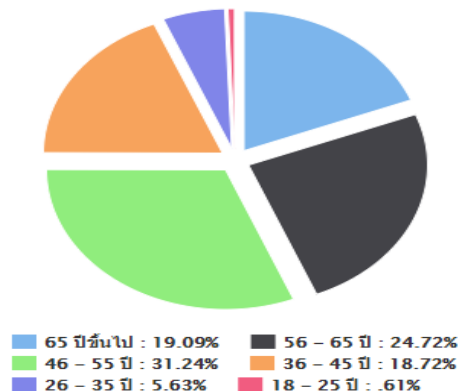
อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน 8,632 ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง 46 - 55 ปี จำนวน 2,665 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 31.24 รองลงมาอายุระหว่าง 56 - 65 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.72 และอายุระหว่าง 65 ปี ขึ้น คิดเป็นร้อยละ 19.09 ตามลำดับ

ตารางที่ 1 แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
65 ปีขึ้นไป	1,729.00	19.09
56 - 65 ปี	2,209.00	24.72
46 - 55 ปี	2,765.00	31.24
36 - 45 ปี	1,697.00	18.72
26 - 35 ปี	480.00	5.63
18 - 25 ปี	78.00	0.61
รวม	8,958.00	100.00

ที่มา : web site : http://www.aiu.doe.go.th/bi_report/bi_report1/#tabs1 เมษายน พ.ศ. 2566

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

(2) ลักษณะการประกอบอาชีพ

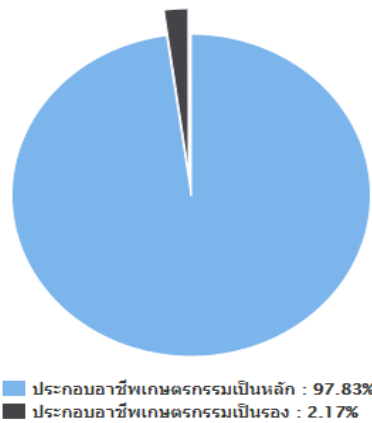
อำเภอกุตุข้าวปูน มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน 8,958 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 97.86 และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน 185 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.17 %

ตารางที่ 2 แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร อำเภอกุตุข้าวปูน จังหวัดอุบลราชธานี

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	8,958	97.86
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	185	2.17

ที่มา : web site : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report1/#tabs1 เมษายน พ.ศ. 2566

ลักษณะการประกอบอาชีพ

(3) ลักษณะการถือครองที่ดิน

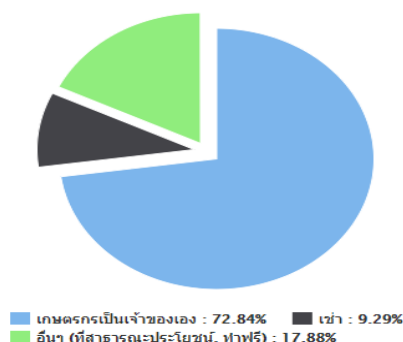
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรอำเภอกุตุข้าวปูน ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของ จำนวน 7,489 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 72.84 รองลงมาคืออื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน 1,838 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 17.88 และเช่า จำนวน 955 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.29 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร อำเภอกุตุข้าวปูน จังหวัดอุบลราชธานี

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	7,489.00	72.84
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	1,838.00	17.88
เช่า	955.00	9.29

ที่มา : http://www.aiu.doae.go.th/bi_report/bi_report1/#tabs3

ลักษณะการถือครองที่ดิน

(4) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

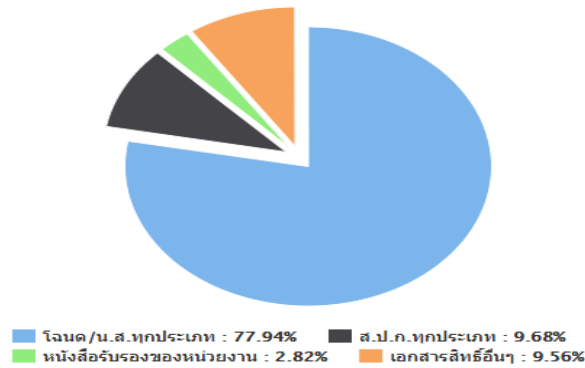
เกษตรกรอำเภอกุตุขาวปูน มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน 6,484 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 77.94 รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภท ส.ป.ก. จำนวน 805 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 9.86 และไม่มีเอกสารสิทธิ์ จำนวน 795 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 2.82 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ อำเภอกุตุขาวปูน จังหวัดอุบลราชธานี

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
6,484	805	235	795	7,489

ที่มา : http://www.aui.doae.go.th/bi_report/bi_report1/#tabs3

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

2) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(1) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

อำเภอกุตุขาวปูน มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ 6กลุ่ม มีสมาชิก 117ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร 8 กลุ่ม สมาชิก 112.ราย กลุ่มยุวเกษตรกร 5 กลุ่ม สมาชิก 97ราย วิชาหกิจชุมชน 123 แห่ง สมาชิก 2,021ราย สหกรณ์จำนวน 1 แห่ง สมาชิก 5,000 ราย และกลุ่มเกษตรกร 3 กลุ่ม สมาชิก 90 ราย

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรอำเภอกุตุขาวปูน จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	กลุ่มส่งเสริม		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุว		วิชาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
ข้าวปูน	2	30	1	22	1	20	29	439	1	5,000	1	30
กาบิน	1	17	1	20	1	16	29	480			1	30
โนนสว่าง	1	20	2	20	1	20	29	540			1	30
แก่งเค็ง	1	20	3	40	1	21	15	260				
หนองทันน้ำ	1	30	1	20	1	20	21	302				
รวม	6	117	8	122	5	97	123	2021	1	5,000	3	90

3) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

อำเภออุตุข้าวปุ้น อุบลราชธานี มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) 1 ศูนย์ และศพก. เครือข่าย 15 ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน 1 ศูนย์ เครือข่ายศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน 1 ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย 1 ศูนย์ เครือข่ายศูนย์จัดการดินและปุ๋ย 1 ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล 5 ศูนย์

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร อำเภออุตุข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศสสัตว์	ปกริป	
ข้าวปุ้น	1	6	0	0	1	1	1	0	1
กาบิน		2	0	0	1	0	0	0	1
แก่งเค็ง		3	1	1	1	0	0	0	0
โนนสว่าง		3	0	0	1	0	0	0	0
หนองทันน้ำ		1	0	0	1	0	0	0	0
รวม		15	1	1	5	1	1	0	2

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออุตุข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี , พ.ศ. 2566

(1) อาสาสมัครเกษตร

อำเภออุตุข้าวปุ้น มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน 352 คน โดยมี อาสาปศสสัตว์ จำนวนมากที่สุด จำนวน 210 ราย รองลงมาคือ เกษตรหมู่บ้าน จำนวน 78 หมอดินอาสา 29 ราย ครูบัญชีอาสา 18 ราย และ ประมงอาสา จำนวน 9 รายตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า 3 หน้าที่

ตารางที่ 7 แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรอำเภออุตุข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศสสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
ข้าวปุ้น	1	6	2	30	5	15	2	1	-
กาบิน	-	3	1	40	5	14	-	-	-
แก่งเค็ง	-	3	0	40	7	13	2	-	-
โนนสว่าง	-	3	6	76	7	20	-	-	-
หนองทันน้ำ	-	3	0	24	5	13	-	-	-
รวม	1	18	9	210	29	75	4	1	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออุตุข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี , พ.ศ. 2566

(2) ประชาชนชาวบ้าน

อำเภอภูซำป๋น มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในอำเภอภูซำป๋น มีประชาชนชาวบ้านจำนวน 7 คน

ตารางที่ 8 แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านอำเภอภูซำป๋น จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่
ซำป๋น	3	นายเวช เมฆโต	76 หมู่ที่ 9 ตำบลซำป๋น
		นายเพ็ง ศรีบุญ	48 หมู่ที่ 7 ตำบลซำป๋น
		นายเสงี่ยม เรืองแสน	3 หมู่ที่ 12 ตำบลซำป๋น
กาบิน	1	นายสินวล วิชาชาติ	19 หมู่ที่ 11 ตำบลกาบิน
โนนสว่าง	2	นายถาวร กันทะมา	84 หมู่ที่ 2 ตำบลโนนสว่าง
		นายบุญมี พันตัน	10 หมู่ที่ 2 ตำบลโนนสว่าง
แก่งเค็ง	1	นายสมาน พูลสุข	91 หมู่ที่ 7 ตำบลแก่งเค็ง
รวม	7		

(3) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอภูซำป๋น จังหวัดอุบลราชธานี

ชื่อศูนย์: ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) อำเภอภูซำป๋น จังหวัดอุบลราชธานี

ประเภทศูนย์เครือข่าย : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก

สินค้าหลัก : เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน

พื้นที่เป้าหมาย ๑๙ ไร่

สถานที่ตั้ง ๗๖ หมู่ที่ ๙ ตำบลซำป๋น อำเภอภูซำป๋น จังหวัดอุบลราชธานี

พิกัด: Latitude ๑๕.๔๘๒๒๒ Longitude ๑๐๔.๕๘๔๘๘ x ๔๘๗๘๖๒ y ๑๗๔๗๔๘๗ zone ๔๘

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

ชื่อประธานศูนย์ : นายเวช เมฆโต

ที่อยู่ บ้านเลขที่ 76 หมู่ที่ 9 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

เบอร์โทรศัพท์: 08-4961-3976

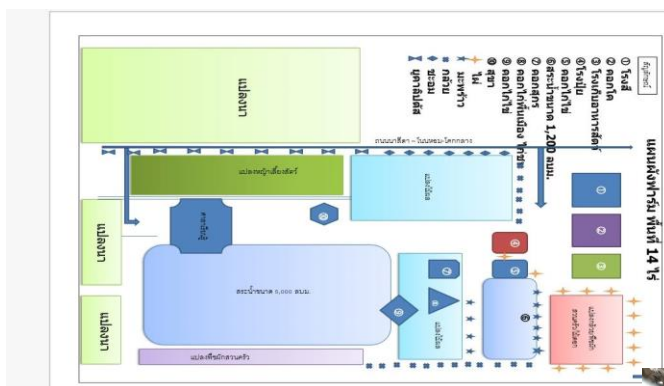
สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลข้าวปุ้น ส่วนใหญ่ปลูกข้าวร้อยละ 90 และพื้นที่ปลูกเป็นพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกข้าวเล็กน้อย (S๓) ร้อยละ 9๓.๙๑ โดยปลูกข้าวเพื่อจำหน่าย แต่ประสบปัญหาการผลิตยังไม่ได้คุณภาพ การใช้ปัจจัยการผลิตสูง ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ราคาปุ๋ยและสารเคมีแพง และโรคแมลงระบาด ทำนาอาศัยน้ำฝน การคมนาคมสะดวก ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ

แนวทางการพัฒนา : 1. การลดต้นทุนการผลิตข้าว และพืชอื่น ๆ
2. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต โดยผลิตพืช ปศุสัตว์ หลากหลายชนิด เพื่อเกื้อกูลกัน ในการใช้ปัจจัยการผลิต
3. การใช้พื้นที่ทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ลดความเสี่ยงจากการผลิตพืชเชิงเดี่ยว

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์ : 1. การใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ตามหลักทฤษฎีใหม่ การดำเนินกิจกรรม
2. การเกษตรที่หลากหลาย ลดความเสี่ยง ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง
การนำไปใช้ประโยชน์ : การใช้พื้นที่ทางการเกษตรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

หลักสูตรการเรียนรู้ : 1. การประกอบอาชีพเกษตรกรรมตามแนวทางเกษตรทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง
2. การปลูกพืชเลี้ยงสัตว์ กิจกรรมการเกษตรที่เกื้อกูลกัน การทำไร่นาสวนผสม /เกษตรผสมผสาน
3. การจัดการดิน การผลิตปุ๋ยอินทรีย์การลดต้นทุนการผลิตโดยใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ

ฐานการเรียนรู้ ที่ 1 เกษตรทฤษฎีใหม่/เศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ชีวภาพ

แปลงเรียนรู้

ตารางที่ 9 ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอกุ๊ดข้าวปุ้นจังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภทศูนย์	ที่อยู่	พิกัด			ชื่อเกษตรกร
				โซน	x	y	
1	วสช.ศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชนตำบลข้าวปุ้น	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	หมู่ที่1 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	499143	1744136	นางหนูกาญจน์ โจรระสา
2	วสช.ศูนย์ส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าว ม.4 ตำบลข้าวปุ้น	ศูนย์เรียนรู้ด้านบัญชี	หมู่ที่4 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	502566	1747158	นายไพบุลย์ ศัทธิธา
3	วสช.ทำปุ๋ยชีวภาพข้าวปุ้น	ศูนย์เรียนรู้ด้านการจัดการดิน	หมู่ที่1 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	499157	1744119	นางบุญเลื่อน โจรระสา
4	วสช.ข้าวอินทรีย์บ้านโคกกลาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านมาตรฐานการผลิตทางการเกษตร	หมู่ที่12 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	497983	1751537	นายเสงี่ยม เรืองแสน
5	ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนตำบลข้าวปุ้น	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่9 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	497862	1747497	นายเวช เมฆโต
6	วสช.ศูนย์ส่งเสริมผลิตพันธุ์ข้าวบ้านหนองยาง	ศูนย์เรียนรู้ด้านข้าว / ศูนย์ข้าวชุมชน	หมู่ที่2 ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	501679	1749892	นายถาวร กันทะมา
7	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลแก้งเค็ง	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.)	หมู่ที่1 ตำบลแก้งเค็ง อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	508920	1742999	นายประยงค์ นาศิริรักษ์
8	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลแก้งเค็ง	ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน (ศจช.)	หมู่ที่7 ตำบลแก้งเค็ง อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	513369	1744470	นางสาวปวีศา ดวงบุตร
9	วสช.กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์บ้านดุน้อย ม.11	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่11 ตำบลกากาบีน อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	495623	1743150	นายสินวล วิชาชาติ
10	ศูนย์เศรษฐกิจพอเพียงบ้านฟ้าห่วน	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่4 ตำบลแก้งเค็ง อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	513534	1748343	นางสาวปวีศา ดวงบุตร
11	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	เกษตรผสมผสาน/ทฤษฎีใหม่	หมู่ที่18 ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	501762	1751462	นายวิเชียร พามา
12	ศูนย์เรียนรู้เกษตรผสมผสาน	ด้านประมง/ปศุสัตว์/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่8 ตำบลโนนสว่าง อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	498561	1750730	นายฤทธิณรงค์ เรืองแสน
13	กลุ่มเกษตรกรอินทรีย์บ้านวังนอง	ศูนย์เรียนรู้พืชผักอินทรีย์	หมู่ที่ 10 ตำบลข้าวปุ้น อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	499911	1743410	นายสุนทร ลานนท์
14	ศูนย์บ่มเพาะ YSF	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ 2 ตำบลข้าวปุ้นอำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	496147	1748629	นางสาวนารี บุญรวม
15	ศูนย์เรียนรู้การผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรกรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง/เกษตรทฤษฎีใหม่/เกษตรผสมผสาน	หมู่ที่ 9 ตำบลหนองทันน้ำ อำเภอกุ๊ดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี	48	511138	1748940	นายวันชัย อุ่นเมือง

ที่มา : https://learningpoint.doae.go.th/edit/network_profile/21864

(4) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

อำเภอภูซำปูน จังหวัดอุบลราชธานี มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน 25 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว จำนวน 17 กลุ่ม และกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่มันสำปะหลัง จำนวน 4 กลุ่ม กลุ่มแปลงใหญ่พืชผัก จำนวน 3 กลุ่ม

แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่

1) ที่อยู่ ม.1 ตำบลข้าวปูน อำเภอภูซำปูน จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรมข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก 3,705 บาท/ต่อไร่ เป็น 3,200 บาท (13.63%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก 360 ก.ก./ไร่ เป็น 480 ก.ก./ไร่ (20 %)
- เป้าหมายรายได้ 5,000 บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย 3,150 บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

1. ลดต้นทุนการผลิต
2. เพิ่มผลผลิต
3. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
4. พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้า
5. การบริหารจัดการกลุ่ม

2) ที่อยู่ ม.2 ตำบลโนนสว่าง อำเภอภูซำปูน จังหวัดอุบลราชธานี

กิจกรรมข้าว

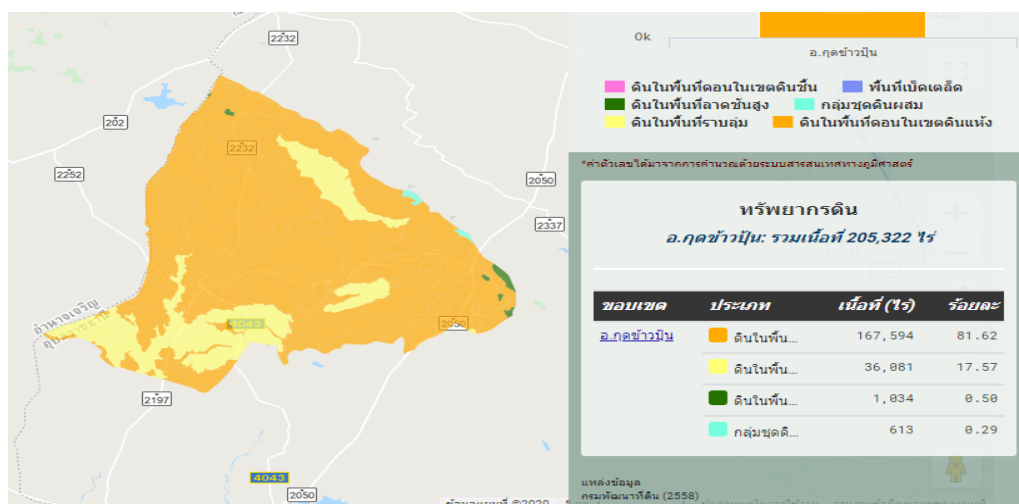
- เป้าหมายการดำเนินงานลดต้นทุนการผลิต จาก 4,850 บาท/ต่อไร่ เป็น 4,150 บาท (13.71%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก 360 ก.ก./ไร่ เป็น 480 ก.ก./ไร่ (20 %)
- เป้าหมายรายได้ 5,000 บาท/ไร่
- ประมาณการรายจ่าย 3,150 บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

1. ลดต้นทุนการผลิต
2. เพิ่มผลผลิต
3. เพิ่มมูลค่าผลผลิต
4. พัฒนามาตรฐานคุณภาพสินค้า
5. การบริหารจัดการกลุ่ม

1.2 ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

1) ทรัพยากรดิน

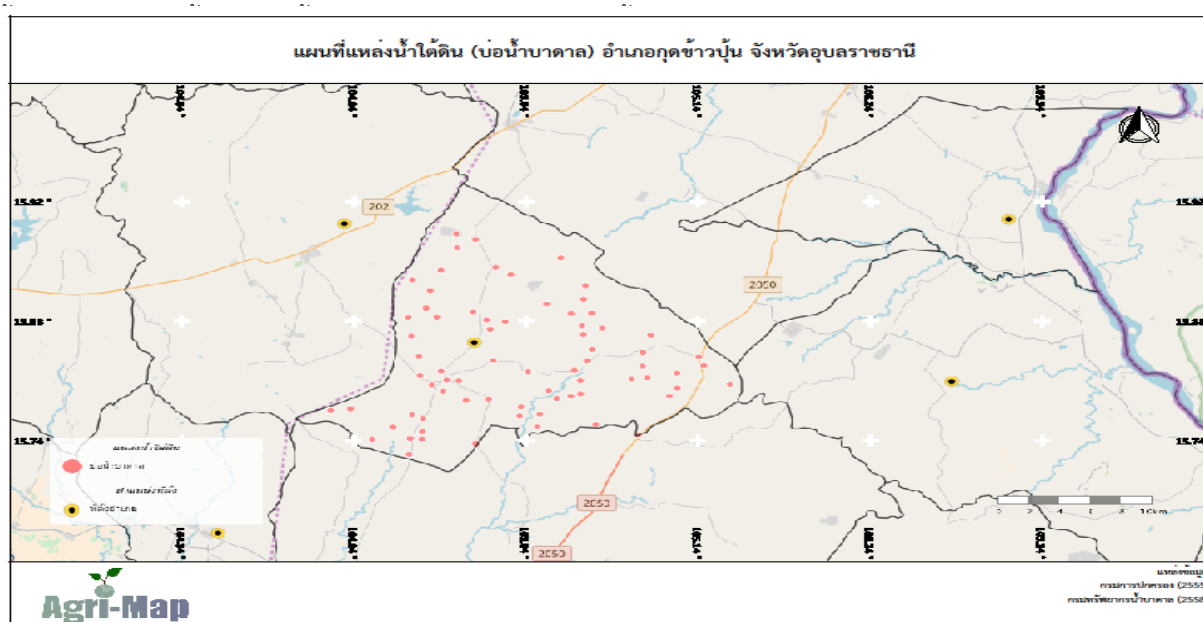

ภาพที่ 1 แผนที่แสดงการทรัพยากรดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>

2) ทรัพยากรน้ำ

อำเภอกุดข้าวปุ้น เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ 90 % ของพื้นที่

ภาพที่ 2 แผนที่แสดงการทรัพยากรน้ำใต้ดิน อำเภอกุดข้าวปุ้น

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/print-map>

อำเภอภูซำบูน เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ 90 % ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลอำเภอภูซำบูน จังหวัดอุบลราชธานี รวมทั้งสิ้น 678 บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

ตำบลซำบูน	จำนวน 135 บ่อ
ตำบลกาบิน	จำนวน 126 บ่อ
ตำบลแก่งเค็ง	จำนวน 117 บ่อ
ตำบลโนนสว่าง	จำนวน 180 บ่อ
ตำบลหนองพันน้ำ	จำนวน 120 บ่อ

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน อำเภอภูซำบูน มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน 4 แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ...-..... แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ..-.... แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ...-... แห่ง

- แหล่งน้ำธรรมชาติ

ในเขตตำบลซำบูน

- ห้วยตาเทียม
- หนองกุดเอ็ก
- หนองโป่งใหญ่
- อ่างเก็บน้ำโคกก่อง
- อ่างเก็บน้ำห้วยวังก่อ

ในเขตตำบลแก่งเค็ง

- ลำห้วยบักซัน
- ลำห้วยบักไซ
- ลำห้วยซุหลุ
- ลำห้วยตาดโตน
- ลำห้วยชุมคำ
- ลำห้วยไผ่
- ลำห้วยหมอนเฒ่า

ในเขตตำบลโนนสว่าง

- ลำห้วยเทียม
- ลำห้วยแสนพัน

- หนองบัวกูด
- สระน้ำสาธารณะ

ในเขตตำบลกาบิน

- ลำน้ำ,ลำห้วย 8 สาย
- บึง , หนองและอื่นๆ 20 แห่ง

ในเขตตำบลหนองทันน้ำ

- ลำห้วยขุหลุ ม.1,2,13 สภาพน้ำ มีน้ำตลอดปี ใช้เพื่อการเกษตร
- ห้วยตาจันทร์ ม.3,4,5 สภาพน้ำ มีน้ำไม่ตลอดปี ใช้เพื่อการเกษตร
- ห้วยตามุม ม.10 สภาพน้ำ มีน้ำไม่ตลอดปี ใช้เพื่อการเกษตร
- ฝายกั้นน้ำที่สำคัญ

ข้อฝาย ห้วยตาจันทร์ หมู่ 3 ขนาดยาว 10 เมตร กั้นน้ำ ยาว 1,000 เมตร ลึก 1.5 เมตร
 ข้อฝาย ห้วยหินคั่น หมู่ 7 ขนาดยาว 100 เมตร กั้นน้ำ ยาว 1,000 เมตร ลึก 1.5 เมตร
 ข้อฝาย ห้วยวังตาแก หมู่ 9 ขนาดยาว 20 เมตร กั้นน้ำ ยาว 80 เมตร ลึก 1.5 เมตร
 ข้อฝาย ห้วยอีเผิง หมู่ 1 ขนาดยาว 80 เมตร กั้นน้ำ ยาว 150 เมตร ลึก 2.00 เมตร

1.3 สิ้นค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สิ้นค้า GI (ไม่มี)

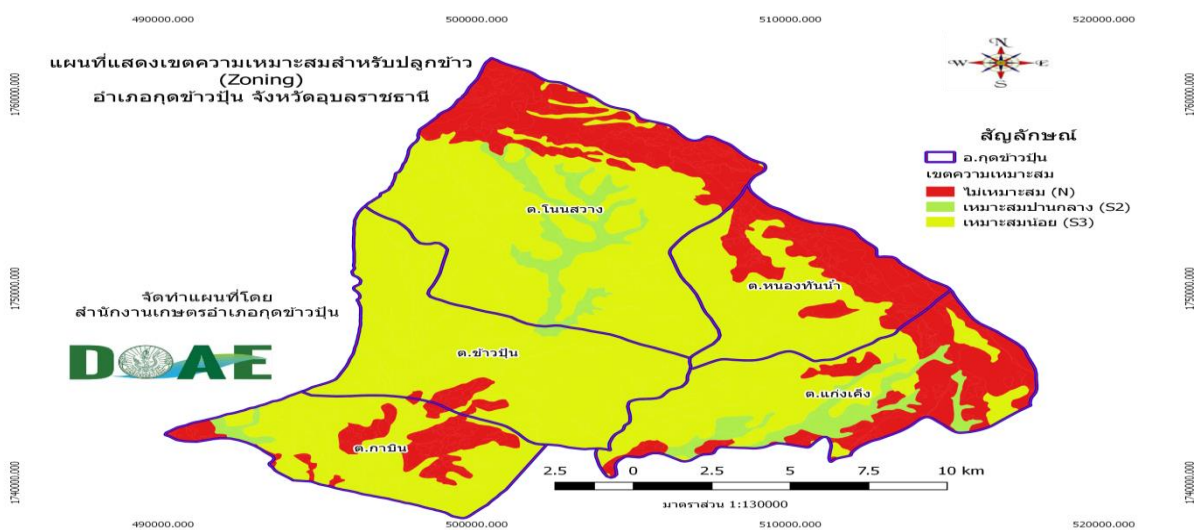
1.4 สิ้นค้าเกษตรที่สำคัญ

1.4.1 ชนิดสิ้นค้าข้าว

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(1) เขตความเหมาะสม

อำเภอภูทอกข้าวปุ้น มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวทั้งหมด จำนวน 148,810 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) จำนวน - ไร่ คิดเป็นร้อยละ - พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน 13,985.12 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.39 พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน 65,321.61 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 43.89 และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน 82,577.61 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 55.49

ภาพที่ 5 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอภูทอกข้าวปุ้น

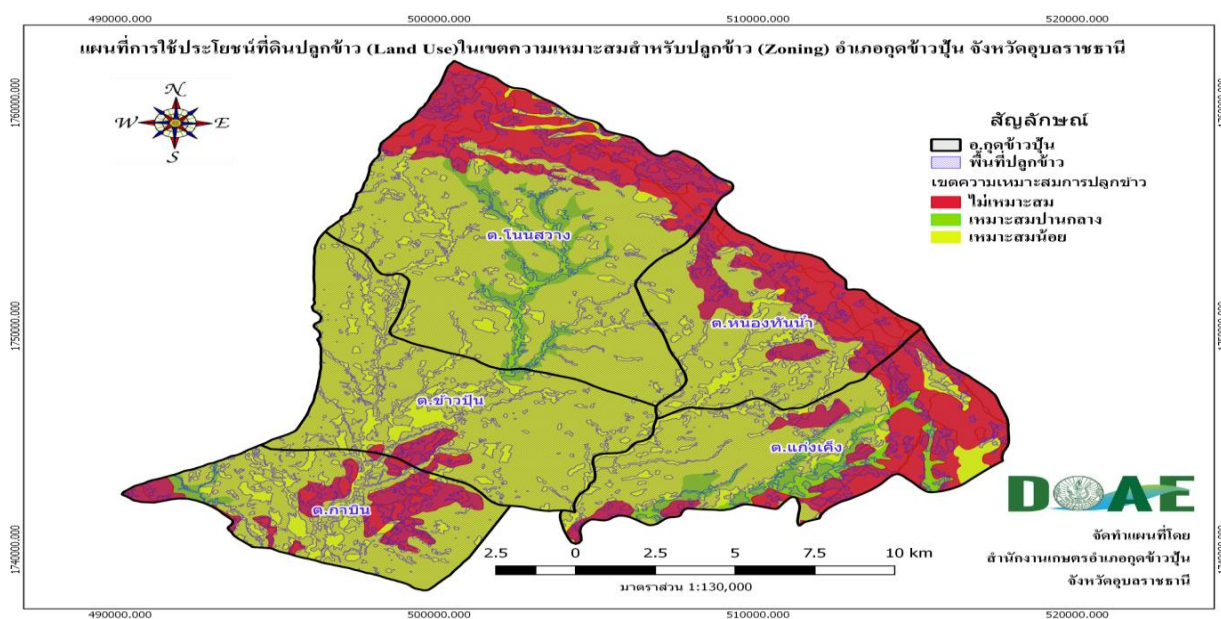
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอภูทอกข้าวปุ้น,2566

(2) พื้นที่ปลูกข้าว

อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ข้าว จำนวน 148,810 ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลโนนสว่าง จำนวน 39,838 ไร่ รองลงมาคือตำบลข้าวปุ้น จำนวน 38,256 ไร่ ตำบลหนองทันน้ำ จำนวน 28,644 ไร่ ตำบลแก้งเค็ง จำนวน 23,423 ไร่ และตำบลกาบิน จำนวน 18,647 ไร่ ตามลำดับ

(3) พื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอเกษตรวิสัยมีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสมจำนวน 204,023.3 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1+S2) จำนวน 13,962.07 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 6.84 พื้นที่ปลูกข้าวที่ปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3, +N) พื้นที่ 190,061.23 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 93.16

ภาพที่ 6 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินปลูกข้าว อำเภอเกษตรวิสัย

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกษตรวิสัย, 2566

ตารางที่ 11 แสดงพื้นที่ปลูกข้าวในเขตความเหมาะสมและไม่เหมาะสมปลูกข้าว อำเภอเกษตรวิสัย

เขตความเหมาะสม	เหมาะสมกับการปลูกข้าว (ไร่)	ไม่เหมาะสมกับการปลูกข้าว (ไร่)
	S1 + S2	S3 + N
ต.กาบิน	821.28	25,814.26
ต.แก้งเค็ง	5,926.70	31,905.89
ต.ข้าวปุ้น	288.10	39,880.82
ต.โนนสว่าง	6,925.99	62,873.43
ต.หนองทันน้ำ	-	29,586.80
รวม	13,962.07	190,061.23

- พื้นที่ปลูกข้าวที่ปลูกในพื้นที่เหมาะสม (S1+S2) มีพื้นที่ 13,962 ไร่
- พื้นที่ปลูกข้าวที่ปลูกในพื้นที่ไม่เหมาะสม (S3, +N) พื้นที่ 190,061 ไร่

2) ปริมาณการผลิต

อำเภอเกษตรวิสัย มีพื้นที่ข้าว จำนวน 148,810 ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ตำบลโนนสว่าง จำนวน 39,838 ไร่ รองลงมาคือตำบลข้าวปุ้น จำนวน 38,256 ไร่ ตำบลหนองทันน้ำ จำนวน 28,644 ไร่ ตำบลแก่งเค็ง จำนวน 23,423 ไร่ และตำบลกาบิน จำนวน 18,647 ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ 12 แสดงปริมาณการปลูกข้าว อำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
ข้าวปุ้น	2,517	38,256	38,256	12,854	336
โนนสว่าง	2,476	39,838	39,838	13,385.57	336
แก่งเค็ง	1,425	23,423	23,423	7,870.12	336
หนองทันน้ำ	1,518	28,644	28,644	9,624.38	336
กาบิน	1,131	18,647	18,647	6,265.39	336
รวม	8,958	148,810	148,810	49,999.46	336

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอเกษตรวิสัย, พ.ศ.2566

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

ข้าว : การใช้เทคโนโลยีการผลิต

- 1) การปลูกข้าวโดยส่วนใหญ่ทำนาหว่าน อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ นาหว่าน 10-15 กิโลกรัม/ไร่ เริ่มเดือน พฤษภาคม - กรกฎาคม
- 2) การใช้พันธุ์ข้าว ส่วนใหญ่ปลูกข้าวพันธุ์ขาวดอกมะลิ105 ,กข.15 และข้าวเหนียว กข6 โดยส่วนใหญ่เก็บพันธุ์ไว้ใช้เอง
- 3) การเตรียมดิน การเตรียมดินแยกได้เป็น 2 ขั้นตอนการไถและไถแปร
- 4) การดูแลรักษา
 - การจัดการดินทำการไถกลบตอซังข้าวหลังการเก็บเกี่ยว
 - การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 1 ใส่ปุ๋ยสูตร 16-16-8 อัตรา 20-25 กิโลกรัมต่อไร่ ประมาณ 20-30 วันหลังข้าวออก
 - การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ 2 ใส่ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) อัตรา 10 กิโลกรัมต่อไร่ ที่ระยะกำเนิดช่อดอก หรือ 30 วันก่อนข้าวออกดอก

- โรคที่พบเช่น โรคไหม้ ป้องกันโดยการใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและมีสารกำจัดโรคพืช เช่น คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ

5) การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร ในการ ไถ เป็นการรับจ้าง

6) การเก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บเกี่ยว 28-30 วัน หลังวันออกดอก เริ่มเก็บเกี่ยว พฤศจิกายน – ธันวาคม เกี่ยวด้วยรถเกี่ยวข้าว และบางส่วนใช้แรงงานคน ตากข้าวให้ความชื้นลดลงเหลือประมาณ 14-15 % ก่อนจำหน่าย

(9) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

4) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอกุดข้าวปุ้น มีการปลูกข้าวปุ้น ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว					←————→		△				←.....→	▽

สัญลักษณ์ ←————→ ช่วงฤดูปลูก △ ปลูกสูงสุด
 ←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว ▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ 7 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น, พ.ศ. 2566)

5) ต้นทุนการผลิต

อำเภอกุดข้าวปุ้น มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนการผลิตข้าว เป็นเงิน 3,675 บาท และไม่มีพื้นที่ในเขตชลประทาน

ตารางที่ 13 แสดงต้นทุนการผลิตข้าว ปี 2566 อำเภอกุดข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ลำดับที่	รายการลงทุน (ไร่)	ปี 2566
		นาปี (บาท)
1	ค่าเตรียมดิน	500
2	ค่าพันธุ์ข้าวปลูก	175
3	ค่าจ้างหว่านข้าว	300
4	ค่าปุ๋ยเคมี สูตร 46-0-0 จำนวน 50 กก./ไร่	750
	สูตร 16-20-0 จำนวน 50 กก./ไร่ หรือ สูตรอื่นๆ	800

5	ค่าจ้างหว่านปุ๋ย	150
6	ค่ารถเกี่ยวนา	650
7	ค่าขน (จากนาไปโรงสี)	100
8	รวมต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	3,525
	- ผลผลิตจำนวน (กก/ไร่)	400
	- ราคาเฉลี่ย (บาท/กก.)	14.66
	- รายได้เฉลี่ย (บาท/ไร่)	5,564
	- กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)	2,339

6) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด

การจำหน่ายข้าวของเกษตรกรอำเภอภูซำบูน จำหน่ายให้จุดรับซื้อในพื้นที่อำเภอภูซำบูน เช่น สหกรณ์การเกษตร และอำเภอใกล้เคียง เช่น อำเภอเขมราฐ ทรายทอง และอำเภอปทุมราชวงศา จังหวัดอำนาจเจริญ

(1) วิถีการตลาด

(2) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

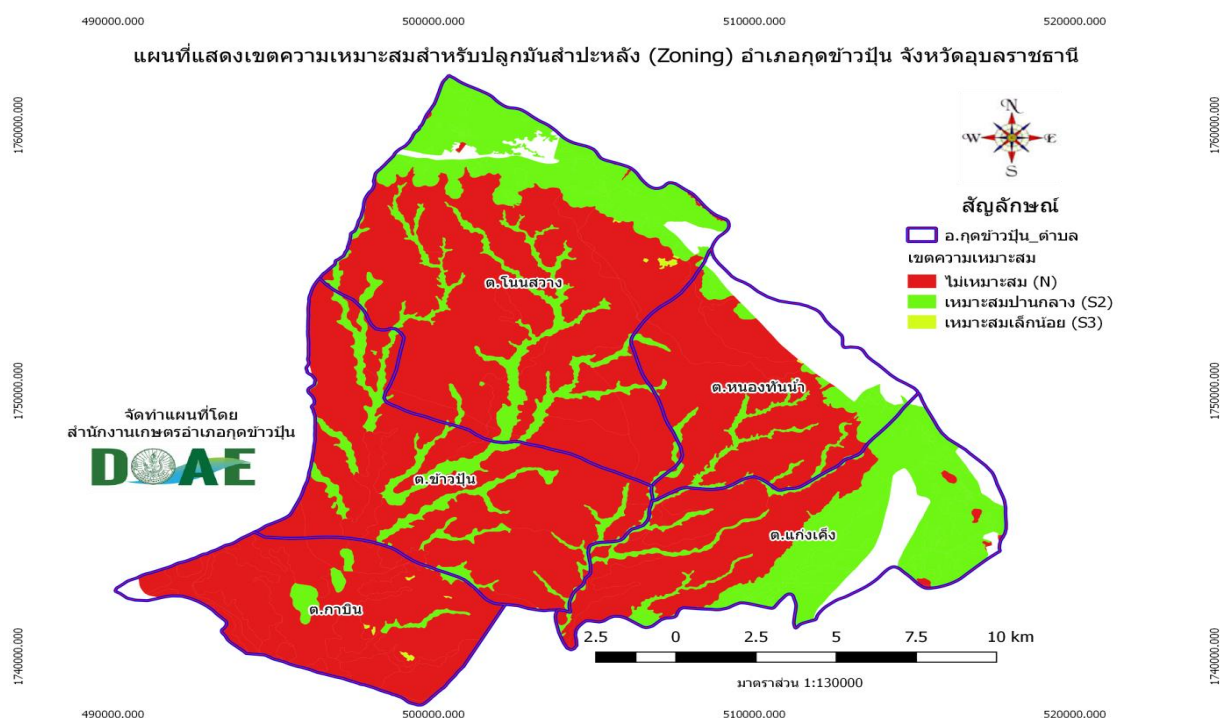
จุดรับซื้อข้าวในเขตอำเภอภูซำบูน มีจำนวน 7 แห่ง มีปริมาณการรับซื้อรวม 35,000 ตัน/ปี

ตารางที่ 14 ข้อมูลจุดรับซื้อข้าว/โรงสี ปี 2566/67

ที่	ที่ตั้งพิกัด	จุดพิกัด		ปริมาณการรับซื้อ (ตัน)	ช่วงเวลา
		X	Y		
1	- ร้านโชคประเสริฐ ม.1 ต.ข้าวบูน	499036	1745505	6,000	ตลอดปี
2	- ร้านโชคอนันต์ ม.1 ต.ข้าวบูน	498586	1745570	3,000	ตลอดปี
3	- สหกรณ์การเกษตรภูซำบูน	499235	1745872	10,000	ตลอดปี
4	- ร้านเอกเจริญค้าข้าว ม.14 ต.โนนสว่าง	502176	1750440	3,000	ตลอดปี
5	- ร้านรุ่งตะวันการเกษตร 2 ม.13 ต.ข้าวบูน	505230	1746348	5,000	ตลอดปี
6	- ร้านรุ่งตะวันการเกษตรม.7 ต.ข้าวบูน	505131	1744044	5,000	ตลอดปี
7	- ร้านทรัพย์ทวี ม.9 ต. กาบหิน	495311	1743238	3,000	ตลอดปี
	รวม			35,000	

(4) พื้นที่ปลูกลำไยสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภอภูซำบั้ง มีพื้นที่ปลูกลำไยสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน 193,207.90 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) จำนวนไร่ คิดเป็นร้อยละ ...-..... พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน 51,845.96 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.83 พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน 230.74 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.12 และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน 141,130.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 73.05

ภาพที่ 9 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกลำไยสำปะหลัง อำเภอภูซำบั้ง
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำบั้ง,2566

ตารางที่ 16 แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกลำไยสำปะหลัง (Zoning)

ตำบล	เขตความเหมาะสม			ผลรวมทั้งหมด
	N	S2	S3	
กาบิน	21,877.84	1,191.98	103.92	23,173.74
แก่งเค็ง	16,251.39	18,075.67	-	34,327.06
ซำบั้ง	36,674.59	6,609.54	-	43,284.13
โนนสว่าง	36,436.93	16,617.81	-	53,054.74
หนองทันน้ำ	27,500.84	5,863.36	126.82	33,491.02
ผลรวมทั้งหมด	141,130.50	51,845.96	230.74	193,207.20

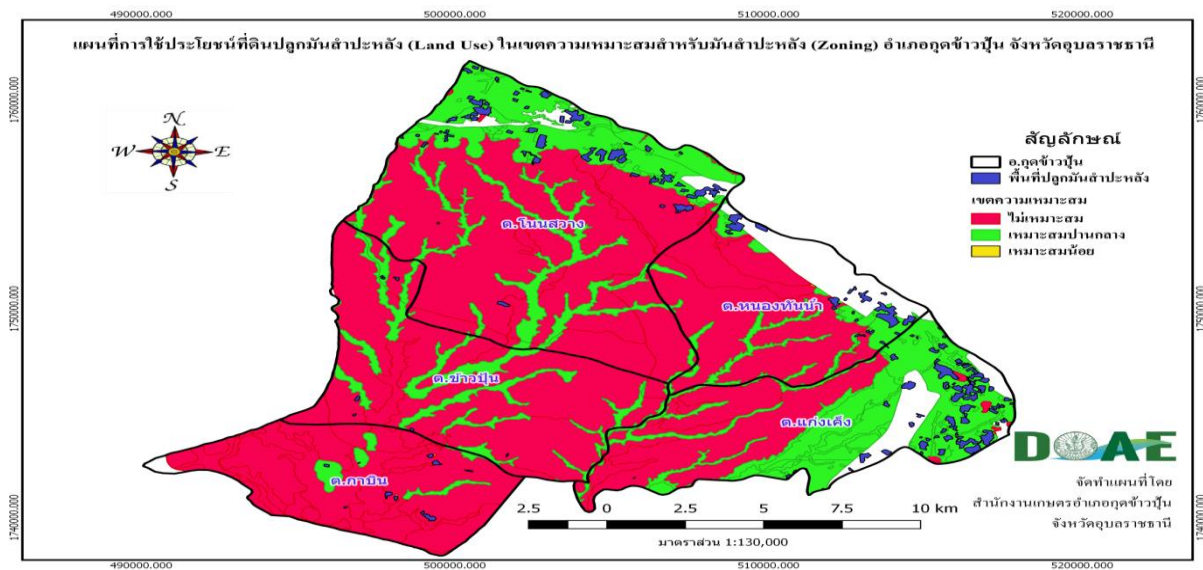
ตารางที่ 17 แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (Land Use)

ตำบล	พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)
กาบิน	289
แก่งเค็ง	1,387
ข้าวปุ้น	168
โนนสว่าง	1,817
หนองหันน้ำ	2,603
ผลรวมทั้งหมด	6,265

(2) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง

อำเภออุตุข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 6,265 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุด คือ ตำบลหนองหันน้ำ จำนวน 2,603 ไร่ รองลงมาคือตำบลโนนสว่าง จำนวน 1,817 ไร่ ตำบลแก่งเค็ง จำนวน 1,387 ไร่ ตำบลกาบิน 289 ไร่ และตำบลข้าวปุ้น จำนวน 168 ไร่

(3) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริงมันสำปะหลัง

ภาพที่ 10 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับปลูกมันสำปะหลัง อำเภออุตุข้าวปุ้น
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออุตุข้าวปุ้น, 2566

ตารางที่ 18 แสดงพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ในเขตความเหมาะสมและไม่เหมาะสมปลูกมันสำปะหลัง อำเภออุตุข้าวปุ้น

เขตความเหมาะสม	เหมาะสมกับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)	ไม่เหมาะสมกับการปลูกมันสำปะหลัง (ไร่)
	S1 + S2	S3 + N
ต.กาบีน	769.94	12,395.94
ต.แก่งเค็ง	11,938.43	10,385.28
ต.ข้าวปุ้น	410.26	21,944.33
ต.โนนสว่าง	13,173.68	33,095.89
ต.หนองทันน้ำ	5,342.65	24,991.22
รวม	31,634.95	102,812.66

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, 2564

(4) พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม

อำเภออุตุข้าวปุ้น มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน 193,207.90 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S1) จำนวนไร่ คิดเป็นร้อยละ ...-..... พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S2) จำนวน 51,845.96 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 26.83 พื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) จำนวน 230.74 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.12 และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน 141,130.50 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 73.05

2) ปริมาณการผลิต

อำเภออุตุข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 6,265 ไร่ โดยมีพื้นที่ปลูกมากที่สุดคือ ตำบลหนองทันน้ำ จำนวน 2,603 ไร่ จำนวน 265 ครัวเรือน รองลงมาคือตำบลโนนสว่าง จำนวน 1,817 ไร่ จำนวน 243 ครัวเรือน ตำบลแก่งเค็ง จำนวน 1,387 ไร่ จำนวน 151 ครัวเรือน ตำบลกาบีน 289 ไร่ จำนวน 59 ครัวเรือน และตำบลข้าวปุ้น จำนวน 168 ไร่ จำนวน 21 ครัวเรือน

ตารางที่ 19 แสดงปริมาณการผลิตมันสำปะหลัง อำเภออุตุข้าวปุ้น จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก)
ข้าวปุ้น	21	168	168	537.60	3,200
โนนสว่าง	243	1,817	1,817	4,906	2,700
แก่งเค็ง	151	1,381	1,381	5,247.80	3,800
กาบีน	59	289	289	1,098.20	3,800
หนองทันน้ำ	265	2,603	2,603	8,329.60	3,200
รวม	739	6,265	6,265	20,119.20	3,340

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออุตุข้าวปุ้น, พ.ศ.2566)

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิตมันสำปะหลัง

1) การเตรียมดิน ไถ 2 ครั้ง ด้วยผาน 3 และผานไถลึกประมาณ 8-12 นิ้ว และยกร่องปลูกการเตรียมท่อนพันธุ์ มันสำปะหลังเป็นพีชที่ขยายด้วยลำต้น โดยอายุของท่อนพันธุ์ที่เหมาะสมจะอยู่ในช่วง 8-12 เดือน ขนาดความยาวของท่อนพันธุ์ ประมาณ 20-25 เซนติเมตร มีจำนวนตาประมาณ 10 ตาขึ้นไปต่อ 1 ท่อนพันธุ์ ระยะปลูกมันสำปะหลังระยะ 100×100 เซนติเมตร ปลูกช่วงเดือน มกราคม – เมษายน

2) ใช้พันธุ์มันสำปะหลังเกษตรศาสตร์ 50 และห้วยบง 60 ระยะยง 72

3) ใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 หรือสูตร 16-8-16 ในอัตรา 50 กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ 2 ครั้ง ละครึ่งๆกัน ในครั้งแรกใส่หลังจากปลูกมันสำปะหลังแล้ว 1 เดือน ครั้งที่ 2 ใส่เมื่อมันสำปะหลังมีอายุได้ 3 เดือน

4) แผลงศัตรูพืชเพลี้ยแป้งสีชมพูมีในพื้นที่ แต่ยังคงควบคุมได้ ด้วยการใช้สารชีวภัณฑ์

5) การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร การไถตะ และไถโดยใช้รถไถนาเดินตาม เก็บเกี่ยวโดยใช้รถไถนาขนาดเล็ก

6) การเก็บเกี่ยวผลผลิต เกี่ยวด้วยแรงงานคน,รถไถ เก็บเกี่ยวตลอดปี และ

ขายหัวสด

4) ปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง

เกษตรกรในอำเภอภูซำบูน มีการปลูกมันสำปะหลัง ฤดูการปลูกเริ่มตั้งแต่เดือน ธันวาคม ถึงเดือน เมษายน ปลูกสูงสุดในเดือน มีนาคม การเก็บเกี่ยวระหว่าง มกราคม ถึงเดือน เมษายน เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือน มีนาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ในอำเภอภูซำบูน จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มันสำปะหลัง			△									
	←-----→											↔
	←-----→											↔

สัญลักษณ์

←-----→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←-----→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ 11 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมันสำปะหลัง ในอำเภอภูซำบูน จังหวัดอุบลราชธานี

5) ต้นทุนการผลิต

อำเภอภูซำบูน มีต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เป็นเงิน 5,750 บาท/ไร่

ตารางที่ 20 แสดงต้นทุนการผลิต มันสำปะหลัง อำเภอภูซำบูน จังหวัดอุบลราชธานี

ต้นทุนการผลิต	จำนวนเงิน (บาท)
1 ค่าพันธุ์	1,900
2 ค่าปุ๋ยเคมี/อินทรีย์และเคมีภัณฑ์บำรุงพืช	1,200
3 ค่ายาฆ่าแมลง และสารกำจัดวัชพืช	200
4 ค่าจ้างรถไถเตรียมดิน/รถเก็บเกี่ยว/นวด	1,200
5 ค่าอุปกรณ์การเกษตร/อุปกรณ์ให้น้ำ/การดูแลรักษา	200
6 ค่าแรงงานตั้งแต่ปลูก/ดูแลรักษา/เก็บเกี่ยว	750
7 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	300
ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	5,750

ผลผลิตเฉลี่ย	3.340	ตัน/ไร่
ราคาปัจจุบันตันละ	3,000	บาท
เป็นเงิน	10,020	บาท
หักต้นทุน	5,750	บาท
กำไร	4,270	บาท

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำบูน, พ.ศ.2566)

6) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

เกษตรกรผู้ปลูกมันสำปะหลัง จำหน่ายเป็นหัวมันสดและมันเส้น โดยจำหน่ายให้กับจุดรับซื้อที่ใกล้เคียงกับแปลงปลูก

(1) วิธีการตลาด

(2) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

อำเภอภูซำบูน จังหวัดอุบลราชธานี มีจุดรับซื้อมันสำปะหลัง 7 แห่ง

ตารางที่ 21 แสดงข้อมูลจุดรับซื้อมันสำปะหลัง/โรงงาน ปี 2566/67

ที่	ที่ตั้งพิกัด	จุดพิกัด		ปริมาณการรับซื้อ (ตัน)	ช่วงเวลา
		X	Y		
1	- ร้านโชคประเสริฐ ม.1 ต.ข้าวบูน	499036	1745505	6,000	ตลอดปี
2	- ร้านโชคอนันต์ ม.1 ต.ข้าวบูน	498586	1745570	3,000	ตลอดปี
3	- ร้านโชคฮวดเอง ม.15 ต.โนนสว่าง	501569	1752292	10,000	ตลอดปี
4	- ร้านโชครุ่งสว่างวงศ์ รุ่งเรืองพืชผล ม.9 ต.แก่งเค็ง	513725	1744048	3,000	ตลอดปี

ที่	ที่ตั้งพิกัด	จุดพิกัด		ปริมาณการ รับซื้อ (ตัน)	ช่วงเวลา
		X	Y		
5	- ร้านเอกเจริญรุ่งเรืองพืชผล ม.7 ต.แก่งเค็ง	514605	1744048	3,000	ตลอดปี
6	- ร้านรุ่งตะวันการเกษตร 2 ม.13 ต.ข้าวปุ้น	505230	1746348	5,000	ตลอดปี
7	- ร้านรุ่งตะวันการเกษตร ม.7 ต.ข้าวปุ้น	505131	1744044	5,000	ตลอดปี
	รวม			32,000	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออุบลราชธานี, 2566

7) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภออุบลราชธานี มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้าน
มันสำปะหลัง จำนวน 1 ราย และมี Smart Farmer ซึ่งมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer จำนวน 1 ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

นายสมาน พูลสุข อยู่บ้านเลขที่ 91 หมู่ที่ 7 ตำบลแก่งเค็ง อำเภออุบลราชธานี
มีความชำนาญด้าน

1. การจัดการผลิตมันสำปะหลัง
2. แปลงพยากรณ์ศัตรูพืช

ตารางที่ 22 แสดง Smart Farmer ต้นแบบ/ Smart Farmer อำเภออุบลราชธานี

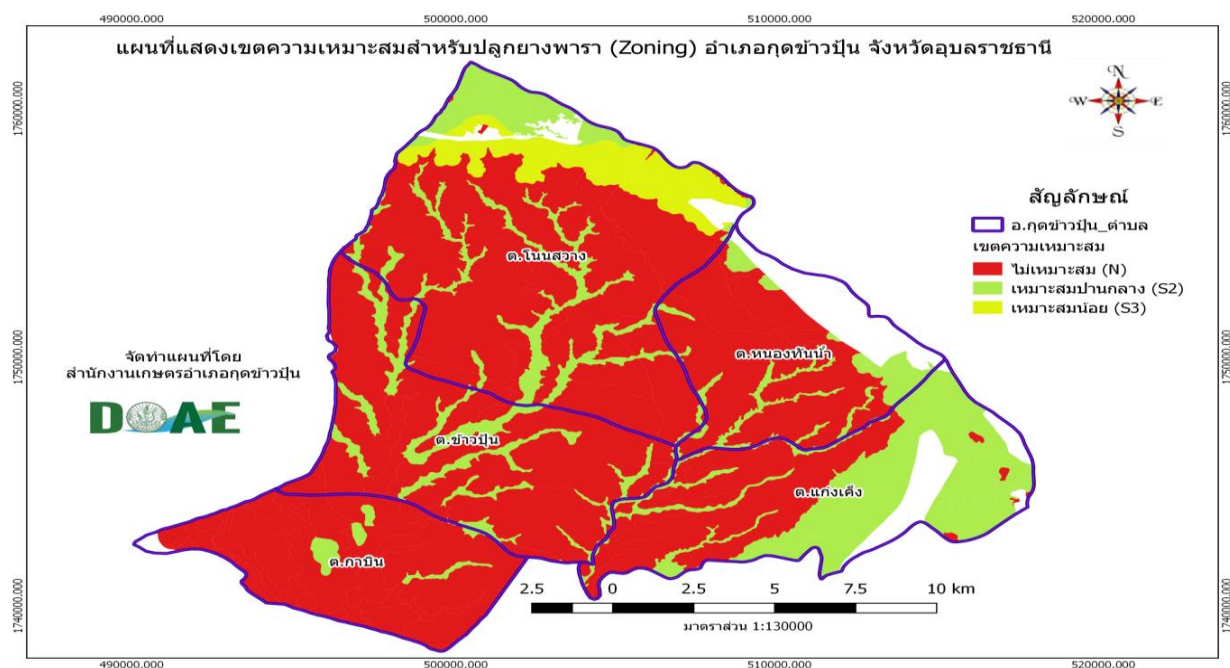
ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เริ่ม	สาขา
1	นายสมาน พูลสุข	7	แก่งเค็ง	อุบลราชธานี	2560	มันสำปะหลัง

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภออุบลราชธานี, 2566

1.4.3 ชนิดสินค้าทางการเกษตร

1) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

- (1) เขตความเหมาะสม

ภาพที่ 12 แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกยางพารา อำเภอภูซำปูน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำปูน, 2566

เหมาะสมในการปลูกยางพาราของอำเภอภูซำปูน คือ มีพื้นที่ที่เหมาะสมในการปลูกยางพาราในระดับปานกลาง (S2) จำนวน 40,846 ไร่ พื้นที่ที่ไม่เหมาะสมในการปลูกข้าว (N+S3) จำนวน 146,483 ไร่ แยกรายตำบลได้

ตารางที่ 23 แสดงพื้นที่ความเหมาะสม (Zoning) สำหรับปลูกยางพารา

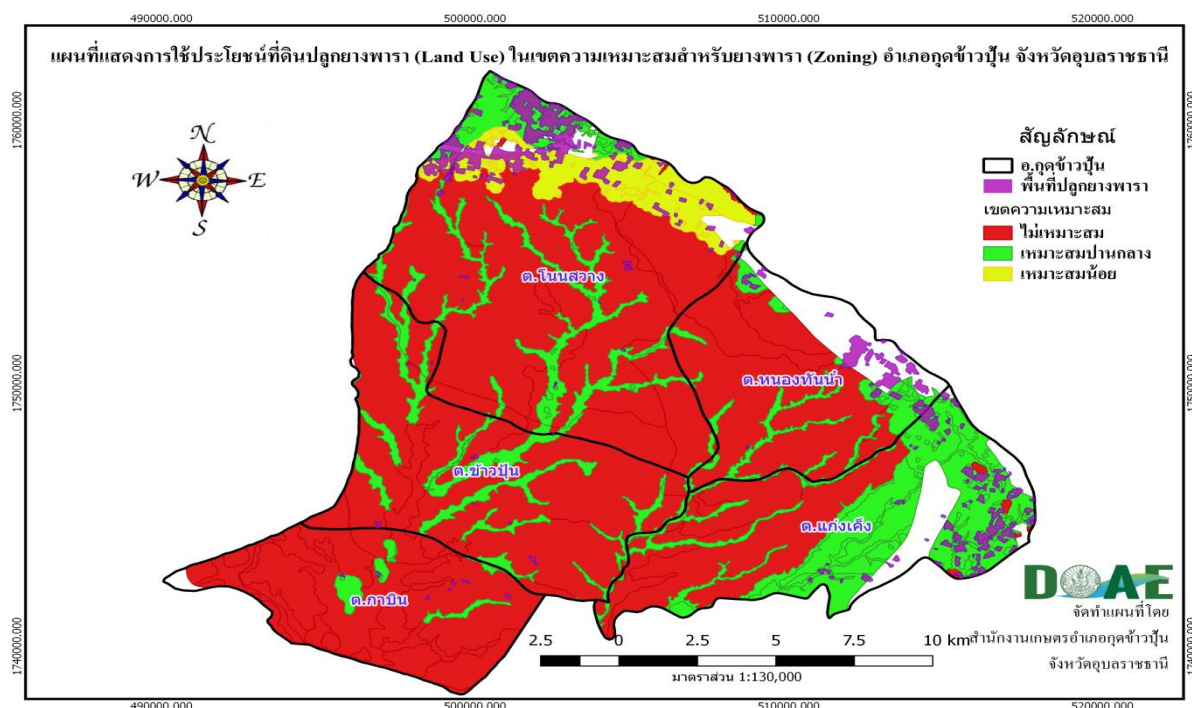
ตำบล	เขตความเหมาะสม			ผลรวมทั้งหมด
	N	S2	S3	
กาบีน	21,981.76	1,198.93	-	23,180.69
แก่งเค็ง	16,238.38	18,099.52	-	34,337.90
ขำม่วง	36,691.27	6,585.91	-	43,277.18
โนนสว่าง	36,450.76	11,209.45	5,394.80	53,055.01
หนองหันน้ำ	27,722.83	3,752.35	2,005.00	33,480.19
ผลรวมทั้งหมด	139,084.99	40,846.16	7,399.81	187,330.96

ที่มา : สำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี , 2566

(2) พื้นที่ปลูกยางพารา

อำเภอหาดข่าวปูน จังหวัดอุบลราชธานี มีเกษตรกรปลูกยางพารา จำนวน 868 ครัวเรือน พื้นที่ปลูกยางพารา จำนวน 9,086.50ไร่ พื้นที่เก็บเกี่ยว 8,665 ไร่ ผลผลิตรวม 1,809 ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 245 กิโลกรัม/ไร่ มีพื้นที่ปลูกมากในพื้นที่ตำบลโนนสว่าง หนองทันน้ำ และแก่งเค็ง

(3) การซ้อนทับพื้นที่เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกพืชกับพื้นที่ปลูกจริง

ภาพที่ 13 แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินสำหรับปลูกยางพารา อำเภอหาดข่าวปูน

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหาดข่าวปูน,2566

ตารางที่ 24 แสดงปริมาณการปลูกยางพารา อำเภอหาดข่าวปูน จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กก)
ข่าวปูน	26	205.75	200	49	245
โนนสว่าง	516	5,495.50	5,195	1,272.77	245
แก่งเค็ง	63	580.75	510	124.95	245
กาบีน	37	296.25	280	68.60	245
หนองทันน้ำ	228	2,520.25	2,480	607.60	245
รวม	868	9,098.50	8,665	2,122.92	245

3) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

- 1) การเตรียมดิน ไถพลิกและไถพรวนอย่างน้อย 2 ครั้ง พร้อมทั้งเก็บตอไม้ เศษไม้ และเศษวัชพืชออกให้หมด เพื่อปรับหน้าดินให้เหมาะสมกับการปลูก
- 2) ใช้พันธุ์ RRIC 110 , RRIC 600
- 3) ต้องวางแนวปลูกตามแนวตะวันออก-ตะวันตก โดยมีระยะปลูก 2.5 x 8.0 เมตร หรือ 3.0 x 7.0 เมตร หรือ 3.0 x 6.0 เมตร ในแหล่งปลูกยางใหม่ โดยมีขนาดของหลุม 50 x 50 x 50 เซนติเมตร
- 4) การดูแลรักษา ให้ทำการฉีดพ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำจากสารเร่ง พด.2 ให้พืชปุ๋ยสดทุก 7 วัน อัตรา 2 ลิตรต่อไร่ นำมาเจือจาง 1:1,000 เพื่อเร่งการเจริญเติบโตของพืชปุ๋ยสด และหลังจากปลูกยางพาราแล้ว 15 วัน ให้ฉีดพ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำให้กับยางพาราทางใบ หรือราดรดลงดินทุก 1 เดือน และให้ฉีดพ่นปุ๋ยอินทรีย์น้ำกับพืชตระกูลถั่วที่ปลูกคลุมดินด้วย ตัดแต่งกิ่งยางพาราก็เพื่อต้องการให้ยางมีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ได้รูปทรงที่เหมาะสม ทั้งลำต้นและบริเวณทรงพุ่ม
- 5) หลังจากปลูกยางพาราได้ 15 วัน ให้ปลูกพืชตระกูลถั่วคลุมดิน เช่น ถั่ว คาโลโปโกเนียม อัตรา 2 กิโลกรัมต่อไร่ หรือถั่วคุดชู อัตรา 2 กิโลกรัมต่อไร่ หรือถั่วฮามาต้า อัตรา 2 กิโลกรัมต่อไร่ โรยเป็นแถวแทรก ระหว่างยางพารา เพื่อป้องกันกำจัดวัชพืช ป้องกันการชะล้างพังทลาย และเป็นการเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน

6) การกรีดยางสามารถทำการกรีดยางได้เมื่อต้นยางอายุ 6 ปี ขนาดเส้นรอบวงของลำต้น บริเวณที่ทำการกรีดยางไม่ต่ำกว่า 50 เซนติเมตร โดยกรีดครั้งลำต้น ความสูง 150 เซนติเมตร จากพื้นดิน โดยกรีดทำมุม 30 องศา กับแนวระนาบ และเอียงจากซ้ายบนลงมาขวาล่าง ตัดรางรองรับน้ำยางทางด้านหน้า ประมาณ 30 เซนติเมตร และตัดลวดรับถ้วยน้ำยางให้ห่างจากรางรองรับน้ำยางลงมาประมาณ 10 เซนติเมตร กรีดยางให้ลึกใกล้เนื้อไม้มากที่สุด แต่ไม่ควรถึงเนื้อไม้ เมื่อกรีดยางเสร็จ ควรฉีดพ่นหรือทาบริเวณที่กรีดด้วยปุ๋ยอินทรีย์น้ำเจือจาง 1:1,000 เพื่อให้ยางมีน้ำยางมากที่สุด ยึดอายุการกรีดยางและต้นยางเสียหายน้อยที่สุด

4) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในอำเภอหาดข่าวปูน มีการปลูกยางพารา ฤดูกาลปลูกเริ่มตั้งแต่เดือน มิถุนายน ถึงเดือน สิงหาคม ปลูกสูงสุดในเดือน กรกฎาคม การเก็บเกี่ยวระหว่างเดือน ตุลาคม ถึง เดือน ธันวาคม เก็บเกี่ยวสูงสุดในเดือน ธันวาคม โดยมีปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา ในอำเภอหาดข่าวปูน จังหวัดอุบลราชธานี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยางพารา	←.....→					←—————→	△			←.....→		▽

สัญลักษณ์

←—————→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ 14 แสดงปฏิทินการเพาะปลูกยางพารา ในอำเภอหาดข่าวปูน จังหวัดอุบลราชธานี

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอหาดข่าวปูน, พ.ศ.2566)

5) ต้นทุนการผลิต

อำเภอภูซำปูน มีต้นทุนการผลิตยางพารา เป็นเงิน 13,790 บาท ต่อไร่

ตารางที่ 25 แสดงต้นทุนการผลิตยางพาราต่อไร่ ปี 2566 อำเภอภูซำปูน จังหวัดอุบลราชธานี

ต้นทุนการผลิต	จำนวน (บาท)
1 ค่าพันธุ์	11,400
2 ค่าปุ๋ยเคมี/อินทรีย์และเคมีภัณฑ์บำรุงพืช	500
3 ค่ายาฆ่าแมลง และสารกำจัดวัชพืช	240
4 ค่าจ้างรถไถเตรียมดิน/รถเก็บเกี่ยว/นวด	1,100
5 ค่าอุปกรณ์การเกษตร/อุปกรณ์ให้น้ำ/การดูแลรักษา	150
6 ค่าแรงงานตั้งแต่ปลูก/ดูแลรักษา/เก็บเกี่ยว	200
7 ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	200
ต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่.)	13,790

ที่มา: สำนักงานเกษตรภูซำปูน ,2566

ผลผลิตเฉลี่ย 245 กก./ไร่ ณ ความชื้น %

ราคาผลผลิต กก.ละ 24 บาท

เป็นเงิน 5,880 บาท

หักต้นทุน 13,790. บาท

กำไร (ขาดทุนในช่วงการเก็บเกี่ยวช่วงปี 2 ปี)..... บาท/ไร่ พืชยืนต้น เก็บเกี่ยวได้นานหลายปี

6) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด

(1) วิถีการตลาดยางพารา เกษตรกรจะขายผลผลิตโดยมีขั้นตอนและแนวทางในการปฏิบัติดังนี้ มีการผลิตเป็นน้ำยางสด ยางแผ่น ยางก้อนถ้วน ซึ่งราคาจะแตกต่างกัน

ตลาดที่สำคัญ ได้แก่ จุดรับซื้อในพื้นที่อำเภอภูซำปูน และอำเภอใกล้เคียง

(2) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตารางที่ 26 แสดงข้อมูลจัดรับซื้อยางพารา ปี 2566

ที่	ที่ตั้งพิกัด	จุดพิกัด		ปริมาณการรับซื้อ (ตัน)	ช่วงเวลา
		X	Y		
1	- สหกรณ์การเกษตรภูซำปูน	499235	1745872	2,000	ตลอดปี
2	- ลานแปลงใหญ่ยางพารา ม.15 ตำบลโนนสว่าง	501403	1758824	2,000	ตลอดปี
	รวม			4,000	

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอภูซำปูน จังหวัดอุบลราชธานี, 2566

7) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

อำเภอภูซำบูน ไม่มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้าน

ยางพารา

2. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ 27 ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาและแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
1. ด้านพื้นที่และทรัพยากร การเกษตร 1.1 ทรัพยากรดิน	- ดินบางพื้นที่เป็นดินทราย	- ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ ไถกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซัง ข้าว หรือเศษพืชตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียม ดิน ไถกลบพืชปุ๋ยสด โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลุกก่อนทำนาเป็น ระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และเมื่อออกดอก ๕๐ % จึงไถกลบปลูกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระจิน ยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคันนา แล้วทำ การตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
2. ด้านการผลิตและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) 1.1 ข้าว	- ราคาผลผลิตตกต่ำ - ผลผลิตที่ได้มีการใช้สารเคมี	- ประกอบอาชีพเสริม - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิต ไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - ผลิตข้าวคุณภาพ และผลิตข้าวอินทรีย์	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
3. ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร 3.1 การรวมกลุ่ม 3.2 แรงงาน	<ul style="list-style-type: none"> - การรวมกลุ่มของเกษตรกรไม่เข้มแข็งในบางกลุ่ม - ขาดเงินทุน - ขาดแคลนแรงงาน 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์ เพื่ออำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต และมีเงินทุนหมุนเวียน -สร้างอาชีพเสริมในชุมชน 	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
4. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ 4.1 การแปรรูปข้าว	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อการแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า - ศึกษานวัตกรรมการแปรรูปโดยสถาบันการศึกษา และส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง 	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

3 การจัดทำ TOWS Matrix

3.1 การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตรอำเภอกุดข้าวปุ้น ใช้หลักการวิเคราะห์สภาพวิธี SWOT Analysis เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงโอกาสอุปสรรคที่มีผลกระทบเพื่อกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ 44 การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อมอำเภอกุดข้าวปุ้น

<p style="text-align: center;">ปัจจัยภายใน</p> <p style="text-align: center;">ปัจจัยภายนอก</p>	<p>จุดแข็ง (Strengths : S)</p> <p>๑. มีพื้นที่ปลูกข้าวทุกหมู่บ้าน</p>	<p>จุดอ่อน (Weaknesses : W)</p> <p>๑. ขาดแคลนแรงงาน</p> <p>2. การรวมกลุ่มของเกษตรกรไม่เข้มแข็งในบางกลุ่ม</p> <p>3. ขาดแหล่งเงินทุน</p> <p>4. เกษตรกรไม่มีความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า</p>
<p>โอกาส (Opportunities : O)</p> <p>1. มีแหล่งรับซื้อผลผลิตค่อนข้างมาก</p> <p>2. มีหน่วยงานราชการให้ความรู้ เช่น กรมพัฒนาที่ดินให้ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน สำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมให้ความรู้เรื่องการจัดรูปที่ดินให้เหมาะสม</p> <p>3. มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ให้ความรู้เรื่องการแปรรูปผลผลิตข้าว</p>	<p>SO กลยุทธ์เชิงรุก</p> <p>1. การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์</p> <p>2. แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า</p> <p>3. การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม</p>	<p>WO กลยุทธ์เชิงแก้ไข</p> <p>1. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์</p> <p>2. การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า</p> <p>3. ให้ความรู้เกษตรกรในการสร้างอาชีพเสริม(เพื่อให้แรงงานกลับสู่ภูมิลำเนา)</p>
<p>ภาวะคุกคาม (Threats : T)</p> <p>1. ราคาผลผลิตแปรปรวน</p> <p>2. ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำในพื้นที่การเกษตรบางพื้นที่</p>	<p>ST กลยุทธ์ป้องกัน</p> <p>1. สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง)</p> <p>2. สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชนและขุดลอกคูคลอง</p>	<p>WT กลยุทธ์เชิงรับ</p> <p>1. รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว</p>

3.2 การกำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

1. กลยุทธ์เชิงรุก
 - 1.1 การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์
 - 1.2 แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า
 - 1.3 การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ไม่เหมาะสม
2. กลยุทธ์เชิงแก้ไข
 - 2.1 การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์
 - 2.2 การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่า
 - 2.3 ให้ความรู้เกษตรกรในการสร้างอาชีพเสริม(เพื่อให้แรงงานกลับสู่ภูมิลำเนา)
3. กลยุทธ์ป้องกัน
 - 3.1 สร้างตลาดแบบขายตรง (ผู้ผลิตขายสินค้าให้ผู้บริโภคโดยตรง)
 - 3.2 สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน และชุดลอกคูคลอง
4. กลยุทธ์เชิงรับ
 - 4.1 รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างอาชีพเสริม เช่น การปลูกพืชอายุสั้น การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากข้าว

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง.๒๕๖๖. สำนักทะเบียนอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดอุบลราชธานี. **จำนวนประชากรในอำเภอเกษตรวิสัย**. กระทรวงมหาดไทย.
- กรมการพัฒนาชุมชน.๒๕๖๖. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดอุบลราชธานี. **ข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๖**.กระทรวงมหาดไทย.
- กระทรวงคมนาคม. **ชั้นข้อมูลเส้นทางถนน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมพัฒนาที่ดิน. **ชั้นข้อมูลชุดดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมพัฒนาที่ดิน. **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)
- กรมชลประทาน. **ข้อมูลโครงการอ่างเก็บน้ำ**. แหล่งที่มา :
- http://ridceo.rid.go.th/khonkaen/datamid/pm_lompai.html
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๖. **ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร**
- แหล่งที่มา : <https://production.doae.go.th/>
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๖. รายงานผลการปรับปรุงข้อมูลทะเบียนเกษตรกรผ่านระบบ ทบก.
- และแอปพลิเคชัน DOAE Farmbook ปี ๒๕๖๖. แหล่งที่มา :
- http://farmer.doae.go.th/ecoplant/eco_report/report_fmddfbd_ap/๓๔/๒๐/
- สำนักงานคลังจังหวัดอุบลราชธานี. ๒๕๖๖. **ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แบบ Bottom Up**
- สำนักงานเกษตรอำเภอเกษตรวิสัย จังหวัดอุบลราชธานี. **แผนการจัดการพื้นที่การผลิตสินค้าเกษตร (ข้าว, มันสำปะหลัง, ยางพารา) ภายใต้โครงการบริหารจัดการเขตเกษตรเศรษฐกิจสำหรับสินค้าเกษตรที่สำคัญ (Zoning). ปี ๒๕๖๔**